

NAZIM HİKMET'İN SON PİYESİ

BOLŞEVİK inkılabından sonraki Rus edebiyatı Türkiye'de bilinmez. Fakat Batıda-ki tercüme ve tenkidlerden anlıyoruz ki, bu ısmarlama edebiyat, ne Puşkin âyarında bir şâir, ne de Tolstoi ve Dostoyevski âyarında romancı yetiştirebilmiştir.

Rus inkılabının ilk yıllarında intihar eden Mayakovski adında genç bir komünist şâirin hiç bir şiirini görmediğim tarihlerde (30 sene kadar evvel), Nâzım Hikmet'in nazım tarzını, hayâllerini ve şiir üslubunu aynen ondan taklît ettiğimi bilmiyordum. Sonra bu intihaller bâzı dergilerde ortaya kondu. Fakat Nâzım'ın körükörüne bir taklitçi olduğunu bilmeyenler onu yeni şîrîn önderi gibi tanımağa ve selâmlamağa devam ediyorlardı.

Türkiye'de rabatça yürütülebilen bu kalpazanlığı Rusya'da (Mayakovski'nin memleketinde) devam ettirmek kolay değildi. Sovyetler Birliğine kaçan Nâzım Hikmet, orada bu zorlukla karşılaştı, Rus şâirini taklît etse, çakılacaktı; etmese, kendi cevheri Sovyet piyasasını kazanabilmeğe kifayetsiz kalacaktı. Nitekim öyle olmuş olacak ki, Nâzım Hikmet burada kazandığı edebî hayranlığı orada bulamadı. Eserleri hakkında son Fransız mecmualarında verilen tenkid hükümleri bunların tekerlemeler ve beylik düşüncelerle dolu âdi şeyler olduğudur.

Bu mecmualardan biri, onun (İvan İvanoviç yaşadı mı?) adındaki son piyesinin, iki gün oynandıktan sonra, repertuardan atıldığını ha-

OBJEKTİF

Perçemi Safa

ber veriyor. İstanbul'da yeni çıkmağa başlayan (Meclis) mecmuası, bu piyesten bir parçanın tercümesini neşretmiş: Tam bir âdlik örneği.

Bu oyun, âdiliğinden ötürü mü ve halk tutmadığı için mi repertuardan atılmış, yoksa ikidebir değişen Sovyet iç politikasına uymadığı için mi? Bilmiyorum. Fakat eserin hem Stalin taraftarlarını, hem de düşmanlarını memnun etmek gibi ikiyüzlü bir maksatla yazıldığı bildirildiğine göre, hem Stalin taraftarlarının, hem de düşmanlarının nefretine uğramış olması da mümkündür.

Nâzım Hikmet, şimdi, ona Türkiye'de bir kahrâman mertebesi kazandıran hapishane hayatını aratacak derecede yıkıcı bir itibarsızlık havası içinde, edebî haysiyetini de, Moskof hademeliğinin ona verdiği en âdi insan mertebesini de kaybetmiş oluyor.

Eğer bu zavallı adam zerre kadar insan haysiyetine sâhip olsaydı, Türkiye'de casusluk suçundan asılmayı Rusya'da bu şekilde kepaze olmağa tercih ederdi. Kafacığında bir damla akıl kalmışsa, ona bu cezayı veren Allahın varlığına inanması için bu hâle düşmeyi kâfi bir delil sayardı.

